

Bakalářská práce

Autorka: **Jana Dvořáková**

Název: **Rozvod a jeho negativní dopad na vývoj dítěte staršího školního věku**

Termín obhajoby: červen 2010

Oponentský posudek:

Cíl práce : Autorka v úvodu popisuje svou motivaci, uvádí strukturu práce, postrádám však zřetelně zformulovaný cíl. Ke konci kapitoly jej zmiňuje, avšak poněkud vágně a domnívám se, že text na straně 7 je sám v sobě rozporný. Na jedné straně píše „Nezkoumám vliv rozvodu na dítě, ale vztah mezi rodičem a dítětem“ a hned v dalším odstavci uvádí „cílem práce bylo seznámit se s problematikou rozvodu a jeho negativního dopadu na vývoj dítěte.....Jaké následky má pro dítě rozvod především v oblasti vztahu ...“. Čili cílem je seznámit se s něčím, co nezkoumám?? Domnívám se, že chtěla napsat, že nezkoumá vliv rozvodu ve všech jeho aspektech, že zkoumá jeho vliv pouze v jedné oblasti. Takové vymezení by bylo pro bakalářskou práci užitečné a smysluplné. Postrádám však bližší vymezení co na daném vztahu zkoumá, z jakého hlediska.

Žánr: Není vždy jasné, zda autorka věci popisuje, či nabádá čtenáře – nabádavé apely se objevují od první kapitoly až po závěr.

Použité zdroje: Studentka JU by mohla fakta k vývojové psychologii citovat z jiných zdrojů než materiál pro II.roč. SZŠ či materiál pro kurzy ČZV (str. 12). Citace přes půl strany tvořící jediný obsah podkapitoly jsou nevhodné (s. 22), citace které následují po sobě bez jediného slova autorky jsou rovněž nevhodné (s. 8).

Zpracování: V práci se jednotlivé myšlenky zhusta opakují (př. s. 10 – rozvodem rodičovská péče nekončí, na s. 11 totéž).

V kapitole o potřebách dítěte postrádám zmínku o potřebě vzorů (proces identifikace či komplementace). Tato zmínka je až v kapitole o negativních důsledcích na vývoj dítěte, dále pak v podkapitole 32 na s. 19. Považuji za metodologicky zmatené.

Nadpis „psychika a její negativní následek“ považuji za nesprávný – jedná se přece nikoliv o negativní následky „psychiky“ ale rozvodu na psychiku.

Nerozumím poznámce, že „rodiče bývají často z důvodu vysvětlení si nutnosti rozvodu připraveni o objektivitu“ - nevím kým jsou připraveni a navíc se domnívám, že jejich postoj je vždy nutně subjektivní – i v harmonickém manželství (s. 10)

Podkapitola 31 je nazvána „oblast vztahu dětí s rodiči“, následující 32 „odchod jednoho rodiče z domácnosti“ - přesto i v této se objevují skutečnosti popisující vztahy dětí a rodičů – patřících spíše do předchozího odstavce. Problém ovšem vidím spíše ve volbě nadpisů podkapitol než v jejich obsahu.

V práci je stále zdůrazňován negativní dopad rozvodu na vývoj dítěte – postrádám tam ovšem jakoukoliv poznámku, že negativní dopad může být relativní – totiž v relaci k situaci trvání manželství může být někdy méně negativní než život dítěte v rodině. Domnívám se, že tato úvaha k úplnosti popisu tématu nutně patří.

Praktická část:

V parafrázi kazuistiky č. 2 se mluví jednou o dceři Marii (s. 26), dále patrně o téže osobě jako o Lucii (s.27).

V parafrázi kazuistiky č. 4 bych považoval za užitečné (podstatné?) uvést vydírání otcem, v příloze je to zřejmé.

Pokud se matka v textu kazuistiky č. 5 (s.43) znovu provdala, pak bych očekával, že se odstěhovala k manželovi a nikoliv k příteli?

Kapitolu 6 nazvanou „prezentace výsledků“ chápu jako prezentaci výsledků rozboru kazuistik – tak

je to aspoň v práci uvedeno. Poslední odstavec se tomu ovšem zpronevěřuje, končí konstatováním, že rozvod má na vztah rodičů a dětí vliv odrážející se v jeho vývoji, který trvá celý život, neuzavírá se dospělostí. Toto konstatování (jakkoliv je pravdivé!!) v daném kontextu považuji za hrubou metodologickou chybu – jak autorka může jako výsledek rozboru kazuistik dětí prezentovat fakt, že vliv rozvodu trvá po celý život?? Vždyť o dalším životě dětí není v kazuistikách ani zmínka!!! Toto může uvést v daném případě jako důsledek na základě studia literatury (například) – ale nikoliv jako výsledek vyplývající z uvedených kazuistik.

Kapitola 7 – nazvaná diskuse – uvádí v prvních dvou odstavcích obtíže a nabádavé věty pouze pro případ dětí svěřených matce. Proč – vždyť i v kazuistikách je případ dětí svěřených otci, nebo do střídavé péče? Text je v tomto ohledu nevyvážený.

V textu se dále uvádí „dalším důvodem proč dítě odmítá styk“ - aniž by před tím byl uveden nějaký důvod; v tomto smyslu postrádá text srozumitelnosti.

Poslední odstavec s. 29 opakuje myšlenky prvního, nyní v obecné poloze (pro oba rodiče). Navíc mi není jasné, jak konstatování „pokud rodiče spoléhají....tak se velice mýlí“ zapadá do žánru „diskuse“. Vždyť s tezí o spoléhání rodičů nebylo dosud pracováno.

Celá kapitola „diskuse“ dělá dojem pokračování první části práce – opět se opakují myšlenky z různé literatury které jen modifikovaně opakují již řečené. V podbodě 7.1 autorka uvádí, že z jejich zjištění vyplynulo, že citové pouto k rodiči je pro dítě rozhodující. Kde to zjistila? V literatuře nebo v kazuistikách? Dále tvrdí, že pravidelný kontakt „s druhým rodičem je příznivý pro normální vývoj dítěte....“ což takto samo o sobě přece není pravda – je-li např. jeden z rodičů násilník, alkoholik, či jinak patologický? Nejde mi teď o „zavržení rodiče“, vidím nutnost „zpracování“ vztahu s rodičem, nesouhlasím jen s absolutním tvrzením o „pravidelném kontaktu“.

Pokud se týká praktické části – autorka mluví o tom, že „pomocí obsahové analýzy dat“ vyhodnotila kazuistiky. Co považuje za vyhodnocení, co za analýzu? V práci nalézám jen stručně přeepsané zparafrázované kazuistiky. Někaké vyhodnocení, postřehy, cokoliv více, ke kazuistikám chybí.

Za podstatný nedostatek práce považuji i absenci jakékoliv vazby mezi teoretickou částí a parafrází kazuistik. Kdyby si například všimla některých momentů z kazuistik a dovedla je interpretovat pomocí literatury, nebo formulace literatury dokládat postřehy z kazuistik tento nedostatek by jednoduše odstranila a práce by působila jako jeden celek.

Závěr – více než polovinu textu této kapitoly autorka věnuje nikoliv závěrům této práce, ale informacím ze svého pracoviště.

V druhé polovině sice zmíní cíl práce, ale vzápětí sděluje i skutečnosti kterým se nezabývala - „dětí si většinou do budoucího života přenášejí vzor z rodin....“ Poslední odstavec je spíše nabádavý, než aby shrnoval to, k čemu autorka došla. V závěru postrádám jakoukoliv zmínku co konkrétně autorka vyzkoumala v teorii, co v praxi.

Formální stránka -

dělení je někdy podivné – kapitola má jen jednu podkapitolu, kapitola 7 má 3 stránky textu a následuje ještě krátká podkapitola označená 7.1; kapitola 6 zcela opačně – 2 řádky a následuje podkapitola o 3 stránkách textu.

Po stránce grafické a pravopisné je text zpracován odpovídajícím způsobem.

Celkové zhodnocení – Autorka si vybrala téma aktuální, pro ni jistě zajímavé rozhodně zapadající do profilu studovaného oboru. Problémem je jednoznačná formulace cíle a propojenost všech částí práce, zpracování praktické části.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 7.5. 2010

Alois Kříšťan

